

Sund Vækst og velfærdsløsninger

Styrkede vækstvilkår
for danske
sundheds- og velfærdsvirksomheder

Juni 2011

Forord

Den offentlige sektor står over for store udfordringer de kommende år med flere ældre, betydelige sundheds- og velfærdsudgifter, et begrænset økonomisk råderum og mangel på kvalificeret arbejdskraft. Det er udfordringer, som vi skal løse i et tæt samspil med erhvervslivet.

Et godt samspil mellem den offentlige og den private sektor kan skabe grobund for bedre og mere effektiv behandling og pleje i sundheds- og velfærdssektorerne og derved bidrage til at løse de ressourcemæssige udfordringer, vi står over for.

Samtidig kan et godt samspil mellem den offentlige og private sektor medføre nye forretningsmuligheder for danske sundheds- og velfærdsvirksomheder på eksportmarkederne.

Regeringen har allerede igangsat en række initiativer, der sigter mod at fremme udviklingen og markedsmodningen af nye teknologier og løsninger, der kan bidrage til bedre og mere effektiv behandling og pleje og til at styrke vækst og jobskabelse i danske sundheds- og velfærdsvirksomheder. Det gælder fx indsatser i regi af Fornyelsesfonden og ABT-fonden og Sund Vækst-initiativet, ligesom sundhedsforskningen er løftet gennem en årrække.

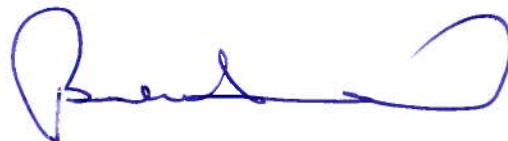
Det er dog vigtigt, at indsatsen løbende justeres og tilpasses, så vi kan fastholde og udvikle danske styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærdsområdet.

Vi har derfor afholdt 3 dialogmøder i foråret 2011 med en række erhvervsfolk, organisationer og videninstitutioner, hvor vi har drøftet muligheder og udfordringer for styrket vækst i danske sundheds- og velfærdsvirksomheder, og modtaget mange gode og konstruktive indspil til nye initiativer, der kan iværksættes.

Vi har på baggrund af møderne udarbejdet dette vækststudie, der yderligere styrker vækstvilkårene for dansk sundheds- og velfærdsvirksomheder. Vi vil gerne sige tak til deltagerne for nogle gode dialogmøder. Vi ser frem til et fortsat godt samarbejde.

Brian Mikkelsen
Økonomi- og erhvervsminister

Bertel Haarder
Indenrigs- og sundhedsminister

Indledning

De fleste OECD-lande står ligesom Danmark over for store udfordringer med flere ældre, betydelige sundheds- og velfærdsudgifter, et begrænset økonomisk råderum og mangel på kvalificeret arbejdskraft.

Det er en udvikling, som må forventes at skabe stigende international efterspørgsel efter sundheds- og velfærds løsninger, der kan danne grundlag for en mere effektiv behandling, pleje og omsorg, og dermed bidrage til at løse de ressourcemæssige udfordringer.

Danmark har et godt udgangspunkt for at udnytte vækstpotentialet inden for sundheds- og velfærdsområdet. Vi har en række erhvervmæssige styrkepositioner inden for bl.a. lægemidler, hjælpemidler samt medicoteknisk udstyr. Vi har mange større virksomheder, som står stærkt internationalt, også på de nye vækstmarkeder, og dansk lægemiddelforskning er internationalt i førerfeltet. Samtidig har vi en lang tradition for et effektivt offentlig-privat samspil om bl.a. udvikling og test af sundheds- og velfærds løsninger. Og vi har en veludbygget offentlig sektor, der efterspørger innovative og effektive løsninger.

Eksporten af danske sundheds- og velfærds løsninger udgør da også en stigende andel af den samlede eksport. Hvor eksporten af sundheds- og velfærds løsninger i 2000 udgjorde 7,4 pct. af den samlede danske vareeksport, var den i 2010 steget til 12,8 pct. Eksporten af sundheds- og velfærds løsninger er således steget fra godt 30 mia. kr. i år 2000 til 70 mia. kr. i 2010 (i løbende priser)¹.

Udviklingen er dog ikke kun positiv. Tal fra Lægemiddelstyrelsen viser, at antallet af virksomhedsinitierede kliniske forsøg i Danmark er faldet med 30 pct. siden toppen i 2005. En stærk lægemiddelforskning er helt afgørende for, at vi kan fastholde og udvikle en stærk lægemiddel- og medicoindustri. Samtidig har mange andre lande også fokus på vækstmulighederne inden for sundheds- og velfærdsområdet og investerer betydelige midler i forskning og udvikling inden for området. Det vil skærpe konkurrencen om fremtidens job inden for sundheds- og velfærdsområdet. Endelig udgør dansk eksport til nye vækstmarkeder kun en lille andel af den samlede vareeksport, hvor der forventes en betydelig vækst i efterspørgslen efter sundheds- og velfærds løsninger i takt med, at samfundene bliver rigere.

For yderligere at styrke vækstvilkårene for danske virksomheder inden for sundheds- og velfærdsområdet iværksættes 23 nye initiativer, jf. boks 1. Flere af initiativerne er drøftet politisk og indgår bl.a. i aftale om Danmark som Vækstnation og i aftale om sundhed, som regeringen netop har indgået med Dansk Folkeparti og Pia Christmas-Møller. Det drejer sig blandt andet om forslagene om One-stop-shops for forskerstøtte, fast tracks for godkendelse af kliniske fase I forsøg, etablering af et Partnerskab for sygehus- og sundhedsinnovation, en ny Fond for Velfærdsteknologi samt etablering af et offentlig-privat markedsføringskonsortium, der skal øge kendskabet til Danmarks styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærds løsninger.

Der er samlet tale om en bred vifte af initiativer, der vil forbedre rammerne for offentlig-privat samarbejde, skabe grundlag for en øget eksport samt løfte markedsføringsindsatsen på sundheds- og velfærdsområdet.

---

¹I forbindelse med opdatering af 2010-tallene er der sket en justering af varekoderne, som har betydning for eksporttallene både fremad og bagudrettet. Justeringen af koderne er nødvendig for at bevare sammenhæng i tidsserien.

Boks 1. Indsatsområder og initiativer:

1. Styrkelse af rammerne for den kliniske forskning

- Revideret lov for de videnskabetiske komitéer
- Æn elektronisk indberetning af lægemiddelforsøg
- One-stop-shops for forskerstøtte
- Fast-track for godkendelse af kliniske fase 1 forsøg
- Fokus på Sund Vækst i EU-formandskabet
- Bedre anvendelse af offentlige sundhedsdata til forskning

2. Udnyttelse af erhvervspotentialet i de kommende sygehusinvesteringer

- Partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation
- Bedre videndeling og erfaringsopsamling
- Bedre mulighed for sundhedsinnovation i fremtidens sygehusvæsen
- Handlingsplan for telemedicin

3. Øget anvendelse og ibrugtagning af innovative velfærds løsninger

- Styrket indsats for standardisering på sundheds- og velfærdsområdet
- Øget offentligt indkøb af prækommercielle løsninger
- Skattekreditter til forsknings- og udviklingsaktiviteter
- Smidigere udbudsregler og forenkling af EU-udbudsdirektiverne
- Ny Fond for Velfærdsteknologi
- Værktøjskasse til velfærdsinnovation

4. Øget eksport af sundheds- og velfærds løsninger

- Bekæmpelse af tekniske handelshindringer og styrket vejledning om EU-regler
- "Building China Health" – virksomhedsnetværk om Kinas sundheds- og velfærdsprojekter
- Born Global Konference i oktober 2011 om sundheds- og velfærds løsninger

5. Styrket markedsføring og tiltrækning af udenlandske investeringer på sundheds- og velfærdsområdet

- Etablering af offentlig-privat konsortium om markedsføring af danske velfærds løsninger
- Udarbejdelse af en fælles informationsmateriale om Danmark som Sund Vækst laboratorium
- Styrket indsats for tiltrækning, fastholdelse og integration af udenlandsk, højtuddannet arbejdskraft og internationale studerende
- Markedsførings- og investeringsaktiviteter i forbindelse med e-health week 2012 og afholdelse af World of Health IT – konference i København.

1. Styrkelse af rammerne for klinisk forskning

Den kliniske forskning i Danmark vurderes i internationale opgørelser til at være blandt verdens bedste. Dette skyldes ikke mindst, at der er en lang tradition for samarbejde om kliniske forsøg mellem virksomheder og hospitaler. En stærk klinisk forskning er afgørende for at fastholde en stærk industri inden for lægemiddel- og medicoområdet.

For at fastholde de kliniske forsøg i Danmark, foreslår regeringen, at der tages initiativer, der styrker sagsbehandlingen og vejledningen vedrørende godkendelse og forberedelse af kliniske forsøg, således at forsøgene kan gennemføres hurtigere.

Revideret lov for de videnskabetiske komitéer

Regeringen har revideret lovgrundlaget for det videnskabetiske komitésystem, så sagsbehandlingen bliver mere ensartet, og ansøgningerne kan forberedes hurtigere.

En væsentlig parameter for at nedbringe gennemførelses hastigheden for kliniske forsøg, og dermed give hurtigere adgang til markedet for nye produkter, er at lette de administrative byrder, der kan knytte sig til godkendelse af kliniske forsøg.

Med henblik på at gøre godkendelserne af kliniske forsøg mere gennemsigtig og ensartet har Folketinget netop vedtaget en revision af lovgrundlaget for det videnskabetiske komitésystem. Med lovrevisionen sikres hurtigere forberedelse og godkendelse af forsøg til fordel for forskere, forsøgspersoner og virksomheder. Det skal blandt andet realiseres ved at muliggøre, at afgørelser i komitéerne kan træffes ved afstemning, at formandskabet i regionale komitéer kan træffe afgørelse i sager, der ikke frembyder tvivl, og at kravet om dansksprogede forsøgsprotokoller fjernes.

Én elektronisk indberetning af lægemiddelforsøg

Regeringen vil lave én fælles elektronisk ansøgning for godkendelse af lægemiddelforsøg.

For at skabe yderligere forenkling og harmonisering i arbejdet med at forberede de kliniske forsøg, foreslås det, at forsøg med lægemidler fra 2012 kan anmeldes til videnskabetisk komité og Lægemiddelstyrelsen gennem én fælles elektronisk platform.

One-stop-shops for forskerstøtte

Regeringen ønsker, at der fra 2012 oprettes en one-stop-shop for forskerstøtte i hver region.

For at sikre bedre sparring og rådgivning for virksomheder og hospitalsforskere foreslås det, at der fra 2012 oprettes en one-stop-shop for forskerstøtte i hver region. De fem one-stop-shops skal tilbyde offentlige og private forskere sammenhængende vejledning i alle faser af de kliniske forsøg mv. både vedrørende protokolskrivning, fondsansøgninger, patenter og kontraktforhold mv. De skal endvidere formidle kontakt mellem virksomheder og offentlige forskere samt lette patientrekruttering mv. Endelig skal de fem one-stop-shops understøtte den tværfaglighed, som i stigende omfang præger forskningen i sundhedsvæsenet.

Fast Track for godkendelse af kliniske fase I forsøg

Regeringen vil oprette et Fast Track for godkendelse af kliniske fase I forsøg

Fokus på initiativer, der kan forbedre gennemførelses hastigheden af kliniske forsøg, kan bidrage til, at Danmark kan fastholde en internationalt førende position inden for klinisk forskning.

Kliniske forsøg i Danmark har høj kvalitet, men sammenlignet med lande i eksempelvis Asien eller Østeuropa, er det dyrt at lave kliniske forsøg i Danmark. Mulighederne for at tiltrække klini-

ske forsøg i fase I til Danmark er imidlertid gode, fordi disse forsøg er mindre og dermed ikke så dyre som forsøg i de senere faser (fase II og III). Har man succes med at tiltrække og fastholde fase I (dvs. forsøg i raske mennesker, som anvendes til at undersøge stoffets sikkerhed) og fase II forsøg (forsøg der har til formål at finde den rette dosis af et potentielt lægemiddel), er sandsynligheden for, at det også medfører tiltrækning af fase III forsøg (hvor man sammenligner det nye præparat med standardbehandlingen) endvidere større.

For at tiltrække flere fase I forsøg til Danmark foreslås det, at der oprettes et Fast Track for godkendelse af kliniske fase I forsøg. Med dette Fast Track kan fase I forsøg fremover godkendes inden for 3 uger mod ca. 4 – 5 uger i dag.

Fast Track-ordningen foreslås etableret som en forsøgsordning på 2 år. Hvis den viser sig succesfuld, kan det overvejes at udvide den til andre områder.

Fokus på Sund Vækst i EU-formandskabet

Regeringen vil under det kommende danske EU-formandskab arbejde for at sikre, at den fælles europæiske regulering for medicoteknisk udstyr og kliniske forsøg på én gang understøtter patientsikkerhed og forskning og innovation.

De europæiske direktiver for henholdsvis medicinsk udstyr og kliniske forsøg skal revideres i forbindelse med det danske EU-formandskab. Fra det danske formandskabs side fremmes forhandlingerne, så man sikrer en fælles europæisk regulering, der på én gang understøtter patientsikkerhed og forskning og innovation.

Bedre anvendelse af offentlige sundhedsdata til forskning

Regeringen vil sikre en mere systematisk og fleksibel adgang til at anvende offentlige data på sundhedsområdet til forskning.

Danmark har i international sammenhæng unikke patientdata, som muliggør, at man i Danmark kan lave undersøgelser, som ikke kan laves andre steder i verden. Danske sundhedsdata vil således kunne anvendes som en positiv konkurrenceparameter og øge tiltrækningen af bl.a. udenlandske medicinalvirksomheder til landet, idet de vil få et unikt sammenhængende datagrundlag til forsknings- og forsøgsvirksomhed. Den fremadrettede implementering af nye teknologiske løsninger i sundhedsvæsenet vil skabe nye muligheder for at opsamle data og bringe dem i anvendelse for klinikere i såvel forskning som monitorering, kvalitetsudvikling og styring.

Regeringen vil på den baggrund nedsætte en arbejdsgruppe, der inden udgangen af 2011 skal komme med anbefalinger til en øget erhvervsmæssig anvendelse af de danske sundhedsdata.

2. Udnyttelse af erhvervspotentialet i de kommende sygehusinvesteringer

Staten og regionerne har tilsammen afsat 41,4 mia. kr. til investeringer i en moderne sygehusstruktur i perioden 2009-2018, der kan åbne for nye forretningsmuligheder for dansk erhvervsliv og fungere som demonstratorium og udstillingsvindue for moderne og innovative dansk sundheds- og velfærdsløsninger. Det er imidlertid vigtigt med en mere samlet og strategisk indsats, således at udnyttelsen af det erhvervsmæssige potentiale i forbindelse med sygehusinvesteringerne understøttes bedst muligt.

Partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation

Der etableres et Partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation i regi af Fornyelsesfonden, som skal fremme udvikling, standardisering og markedsmodning af moderne danske sundhedsløsninger i forbindelse med sygehusbyggerierne.

I forbindelse med sygehusbyggerierne vil der bl.a. i lyset af målsætningerne om færre indlæggelser, flere ambulante behandlinger, flere behandlinger i eget hjem og mere specialiserede behandlingstilbud skulle udvikles en række nye løsninger, som kan imødekomme disse behov.

Der etableres derfor et Partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation i samarbejde med regionerne og med tæt inddragelse af erhvervslivet. Målet er, at partnerskabet som minimum skal have 100 mio. kr. til rådighed.

Partnerskabet skal støtte projekter, der som udgangspunkt ledes og medfinansieres af private virksomheder. Det kan fx være inden for robotteknologi, præfabrikerede moduler (badeværelser, operationsstuer mv.), facility management eller it-understøttelse (fx telemedicin). Partnerskabets indsatsområder foreslås udvalgt under inddragelse af bygherrer på sygehusbyggerierne, faglige eksperter mv. Det skal understøtte, at der er efterspørgsel efter de løsninger, der udvikles. Der vil ligeledes blive lagt vægt på brugerinddragelse.

Nationale og internationale standarder bør indgå som en central parameter for partnerskabets støtte. Det skal sikre, at der ikke udvikles særlige regionale løsninger på udfordringer, der er identiske på tværs af regionerne, samt understøtte, at eksportpotentialet i projekterne realiseres.

De nærmere rammer for partnerskabet vil blive fastlagt i samarbejde mellem Fornyelsesfonden og deltagerne i partnerskabet.

Bedre videndeling og erfaringsopsamling

Regeringen vil drøfte med regionerne, hvorledes indsatsen for videndeling og erfaringsopsamling i relation til de kommende sygehusbyggerier kan styrkes. Regeringen vil derudover bl.a. i regi af de kommende regionale partnerskabsaftaler aftale med de regionale vækstfora, hvorledes den regionale og nationale vækstindsats på sundheds- og velfærdsområdet kan tilrettelægges, således at der skabes størst mulig effekt.

Der skal de næste 10 år bygges nye sygehus fordelt på 16 hospitalsprojekter i alle fem regioner. Da sygehusbyggerierne igangsættes inden for en relativt kort årrække og med forskellige bygherrer, bliver det en udfordring at sikre systematisk erfaringsopsamling. Det gælder både i forhold til byggeprocesser, udvikling og test af nye teknologiske løsninger samt nye samarbejdsformer om drift og vedligeholdelse.

Danske Regioner har på den baggrund bl.a. iværksat projektet *vidensdeling i sygehusbyggeri*, hvor regionerne har identificeret hhv. 11 pejlemærker for fælles indsatser om sygehusbyggeri og 8 fokusområder for udvikling af indhold i de nye sygehuse.

Der er desuden igangsat en række innovations- og udviklingsaktiviteter i den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Der er bl.a. oprettet innovationscentre i de fleste regioner, som har til formål at understøtte brugerreven innovation, opbygge kompetencer og netværk med virksomheder samt arbejde med kommercialisering og implementering af nye produkter.

Regeringen vil drøfte med regionerne og de regionale vækstfora, hvorledes den regionale og nationale vækstindsats på sundheds- og velfærdsområdet kan tilrettelægges, således at der skabes størst mulig effekt.

Bedre mulighed for sundhedsinnovation i fremtidens sundhedsvæsen

Regeringen vil gøre det muligt for regionerne at stille faciliteter til rådighed for virksomheder, som ønsker at afprøve og udvikle nye, innovative produkter samt forbedre mulighederne for, at kommuner og regioner kan deltage i offentlig-private selskaber.

Det er blevet peget på, at nogle af bestemmelser i lov om kommuners og regioners deltagelse i offentlig-private selskaber har vist sig uhensigtsmæssige i forhold til private virksomheders eksport af offentlig-private løsninger. Der har fx været tilfælde, hvor udlandet i forbindelse med eksport har stillet krav om offentlig deltagelse i selskabet. På samme måde har bestemmelser i Sundhedsloven været til hinder for, at regionerne kan være "værter" for innovationsprojekter, sådan at private virksomheder kan skyde penge i projekter på sygehusene til afprøvning af ny teknologi.

For at imødegå disse barrierer har regeringen derfor fremsat forslag om at revidere Lov 548 om kommuners og regioners deltagelse i offentlig/private selskaber med henblik på at styrke private virksomheders muligheder for eksport af løsninger udviklet i offentlig-privat samspil. Regeringen har desuden tilpasset den såkaldte § 78 bekendtgørelse udstedt med hjemmel i sundhedsloven, som regulerer samarbejdet mellem regioner og virksomheder. Revisionen af § 78 bekendtgørelsen muliggør, at regionerne kan tilbyde private virksomheder og andre at anvende regionernes testfaciliteter eller øvrige faciliteter mod betaling svarende til direkte og indirekte omkostninger for den pågældende ydelse. Bekendtgørelsesændringen trådte i kraft den 1. juni 2011.

Handlingsplan for telemedicin

Regeringen vil udarbejde en handlingsplan for telemedicin.

Virksomheder påpeger, at en række digitale løsninger allerede eksisterer, men at en højere grad af ibrugtagning i den offentlige sektor er en forudsætning for, at løsningerne kan produceres i et omfang, der er rentabel for virksomhederne, og som kan give grobund for øget eksport.

For at sætte skub på udviklingen og udbredelsen af nye telemedicinske løsninger til gavn for patienterne og effektiviteten i sundhedsvæsenet vil regeringen udarbejde en handlingsplan for telemedicinske løsninger på sundhedsområdet i regi af Fonden for Velfærdsteknologi (den tidligere ABT-fond). Der øremærkes 50 mio. kr. i fonden til at understøtte handlingsplanen til blandt andet udbredelse af egnede telemedicinske løsninger i forlængelse af de allerede støttede initiativer. Som element i handlingsplanen skal der etableres et grundlag for fastsættelsen af mål for udbredelsen af telemedicinske løsninger.

3. Øget anvendelse og ibrugtagning af innovative velfærdsløsninger

Den offentlige sektor bidrager gennem sin opgavevaretagelse til at stimulere udvikling og produktion af velfærdsteknologiske løsninger. Alene på ældre- og handicapområderne bruger den danske offentlige sektor over 60 mia. kr. årligt, og der er ansat over 110.000 medarbejdere (årsværk). Danmark står samtidig over for en væsentlig demografisk udfordring med en aldrende befolkning og en faldende arbejdsstyrke.

Private virksomheder kan være med til at udvikle nye løsninger samt ny teknologi, der kan bidrage til højere produktivitet, driftsmæssige besparelser samt effektiviseringer i den offentlige sektor til gavn for danske borgere og virksomheder. For virksomhederne kan samarbejde med den offentlige sektor give mulighed for tættere dialog med brugerne samt adgang til demonstration, test og dokumentation af løsninger, der kan anvendes som reference i forbindelse med salg til nye kunder og på nye markeder.

Det er derfor fortsat vigtigt at have fokus på, om der er de rette incitamentter til at inddrage private virksomheder i udvikling af nye løsninger og i den offentlige opgavevaretagelse.

Styrket indsats for standardisering på sundheds- og velfærdsområdet

Regeringen vil iværksætte en styrket indsats for standardisering af sundheds- og velfærdsløsninger.

Der er fra flere sider peget på, at udvikling og anvendelse af internationale standarder på det velfærdsteknologiske område bør styrkes. På flere områder eksisterer endnu ikke nationale eller internationale standarder. Og hvor der eksisterer standarder, er de ofte udviklet for at tilgodese et konkret behov og uden et samlet strategisk sigte.

Økonomi- og Erhvervsministeriet vil derfor sætte øget fokus på standardisering af velfærdsteknologiske løsninger som led i de årlige resultatkontrakter med Dansk Standard. Indsatsen inkluderer bl.a. etablering af et standardiseringspanel på velfærdsområdet, der skal identificere indsatsområder samt udvikle en langsigtet plan for standardisering på velfærdsområdet. Indsatsen vil ligeledes inkludere udvikling af kurser og temadage for små og mellemstore virksomheder samt et website, som kan lette adgangen til oplysninger om krav på velfærdsområdet (CE-mærkning, direktiver, standarder etc.).

Regeringen vil desuden i regi af National Sundheds-IT (NSI) under Indenrigs- og Sundhedsministeriet i efteråret 2011 udmelde en første version af et nationalt katalog over standarder på sundheds-it området. Kataloget vil både opsamle standarder, der tidligere er offentliggjort, blandt andet i regi af MedCom, Sundhedsstyrelsen og SDSD, samt fastlægge standarder for de områder, hvor behovet vurderes at være størst. Udmeldingen vil ske med tæt inddragelse af sundhedsvæsenets parter og med udgangspunkt i internationalt anerkendte standarder.

Fokus på anvendelse og udvikling af internationale standarder i forbindelse med investeringer i sundheds- og velfærdsløsninger i fx sygehuse kan bidrage til at fremme de danske virksomheders eksportmuligheder. Derudover kan danske virksomheder – hvis Danmark går foran i udviklingen af internationale standarder på områder, hvor vi har særlige styrkepositioner – opnå en strategisk fordel i den internationale konkurrence.

Øget offentligt indkøb af prækommercielle løsninger

I regi af Fornyelsesfonden iværksættes en række pilotprojekter, hvor offentlige institutioner støttes i processen forbundet med indkøb af prækommercielle løsninger, bl.a. via funktionsudbud.

Den offentlige sektor er den største aftager af velfærdsløsninger og derfor det vigtigste marked for danske virksomheder, der udvikler og producerer løsninger på velfærdsområdet. Mange virksomheder oplever dog, at det kan være svært at afsætte deres nye og innovative løsninger til den offentlige sektor. Det skyldes bl.a., at der i dag eksisterer en række viden- og kompetencemæssige barrierer, der gør, at offentlige indkøbere er tilbageholdende med at indkøbe disse prækommercielle velfærdsløsninger, fx gennem anvendelse af funktionsudbud.

Der iværksættes i regi af Fornyelsesfonden en række pilotprojekter, hvor offentlige institutioner støttes i processen forbundet med indkøb af prækommercielle løsninger bl.a. via funktionsudbud. Initiativet er inspireret af lignende initiativer i bl.a. Finland samt Kommissionens arbejde vedr. Pre-commercial procurement. Fornyelsesfonden vil kunne yde støtte til faserne, der ligger op til selve indkøbet, dvs. til gennemførelse af en grundig behovsaflæring og markedsundersøgelse, samt til udarbejdelse af udbudsmateriale, der rummer plads til innovation ved at tage udgangspunkt i funktionsudbud.

Støtten kan bidrage til at øge den offentlige sektors efterspørgsel efter innovative løsninger på velfærdsområdet, og derved til at sikre virksomhederne det afgørende første salg og en vigtig reference.

Skattekreditter til forsknings- og udviklingsaktiviteter

Regeringen vil give mulighed for, at virksomheder kan få udbetalt negativ selskabsskat af den del af deres underskud, der stammer fra forsknings- og udviklingsaktiviteter (skattekreditter).

Virksomheder skal have mulighed for at få udbetalt negativ selskabsskat af den del af deres underskud, der stammer fra forsknings- og udviklingsaktiviteter (skattekreditter). Skattekreditter vil understøtte innovation, fordi de kan give en kapitalindsprøjtning for virksomheder, hvor forsknings- og udviklingsindsatsen endnu ikke har givet tilstrækkeligt afkast til, at de betaler selskabsskat. Nyetablerede og små og mellemstore virksomheder med forsknings- og udviklingsindsats sikres således likviditetsmæssige fordele.

Konkret kan virksomheder fra 2012 trække forsknings- og udviklingsudgifter for 5 mio. kr. årligt ind under ordningen.

Smidigere udbudsregler og forenkling af EU-udbudsdirektiverne

Regeringen vil nedsætte et bredt sammensat udvalg, der skal se på fordele og ulemper ved lovgivning på udbudsområdet, og gøre udbudsbekendtgørelsen smidigere, så fx fejl i formalia ikke betyder, at et ellers konditionsmæssigt tilbud erklæres for ugyldigt. Regeringen vil desuden under det kommende danske EU-formandskab arbejde for en forenkling af EU-udbudsdirektiverne.

Særligt mindre virksomheder oplever udbudsreglerne som en bremse for øget vækst, bl.a. fordi procedurer og krav i forbindelse med EU-udbuddene er meget ressourcekrævende. Det afskrækker mange virksomheder fra at byde ind i innovative udbud.

Regeringen indgik den 11. april 2011 aftale om Konkurrencepakken med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Kristendemokraterne. Pakken indeholder et omfattende katalog med 40 initiativer, der styrker konkurrencen og bidrager til øget vækst og produktivitet. Som led i udmøntningen af Kon-

kurrencepakken vil regeringen nedsætte et bredt sammensat udvalg, der skal se på fordele og ulemper ved lovgivning på udbudsområdet. Der inddrages bl.a. udenlandske erfaringer. Udvalget skal bl.a. se på, om lovgivning vil kunne skabe større klarhed og mere fleksibilitet, eller om den nuværende retstilstand er bedre. Udvalget skal afrapportere senest 1. juli 2012.

Regeringen vil desuden gøre udbudsbekendtgørelsen smidigere, så fx fejl i formalia ikke betyder, at et ellers konditionsmæssigt tilbud erklæres for ugyldigt.

Endelig vil regeringen som en del af det kommende danske EU-formandskab i foråret 2012 have som prioritet at arbejde for en forenkling af EU-udbudsdirektiverne, herunder at forhøje tærskelværdierne, udvide adgang til at benytte "konkurrencepræget dialog", udvide adgangen til dialog med tilbudsgivere samt gøre det lettere at indgå og anvende rammekontrakter.

Målet er at fremme, at alle virksomheder har gode og lige muligheder for at byde ind på varetagelsen af opgaver i den offentlige sektor samt i højere grad at indgå i offentlig-private samarbejder.

Ny Fond for Velfærdsteknologi

Regeringen vil omlægge den eksisterende ABT-fond til en ny Fond for Velfærdsteknologi, der skal have skarpere fokus på nationale, strategiske satsninger samt udbredelsen af ny, men velafprøvet velfærdsteknologi.

Offentlig-privat innovation og samspil, hvor parterne sammen kan udvikle nye velfærdsteknologiske løsninger kan medvirke til at fremme nye markeder og nye forretningsmuligheder for private leverandører og samtidig skabe grundlag for, at den offentlige sektor kan løse sine opgaver effektivt.

Regeringen vil omlægge den eksisterende ABT-fond til en ny Fond for Velfærdsteknologi, som skal være en motor for effektivisering af den offentlige sektor ved at drive demonstration og udbredelse af ny velfærdsteknologi. Fremadrettet vil fondens fokus være på større nationale projekter, koordinerede indsatser og investeringer i relativt ny, men også velafprøvet velfærdsteknologi. Fonden vil fortsat, men i mindre omfang finansiere lokalt initierede projekter.

De større nationale projekter vil omfatte investeringer i løsninger, som bl.a. er karakteriseret ved en høj grad af offentlig-privat samarbejde, fælles infrastruktur, genbrug og ens standarder samt tværsektorielle projekter.

Fonden kan udbyde problemer og efterspørge nye løsninger i forhold til serviceopgaver, som er udgiftstunge, og hvor der findes nye teknologiske løsninger, som er modne til national udbredelse. Investeringerne vil på sigt være rettet mod strategisk vigtige velfærdsområder, som vil være præget af stigende efterspørgsel og udgiftspres.

Værktøjskasse til velfærdsinnovation

Økonomi- og Erhvervsministeriet vil udarbejde en værktøjskasse til velfærdsinnovation, som skal styrke innovationssamarbejdet mellem offentlige og private aktører på velfærdsområdet samt inddragelsen af brugerne i innovationsprocessen.

Fremtidens velfærdsløsninger forventes i øget omfang at blive skabt i et udviklingssamarbejde mellem offentlige og private aktører, og med udgangspunkt i brugernes behov. Det vil understøtte, at nye løsninger er rettet mod en reel efterspørgsel. Ofte er det imidlertid forbundet med så store ud-

fordringer, at virksomheder helt opgiver at give sig i kast med at samarbejde med offentlige aktører, eller at inddrage brugerne i udviklingen af nye løsninger.

Værktøjskassen til velfærdsinnovation vil indeholde en vejledning til offentlige myndigheder om innovationssamarbejde med private virksomheder (en OPI-vejledning), bl.a. vedrørende juridiske forhold, strategisk forankring af samarbejdet, samt overvejelser om organisering.

Værktøjskassen vil endvidere indeholde en virksomhedsrettet vejledning om inddragelse af brugerne i innovationsprocessen. Vejledningen skal være en let anvendelig trin-for-trin guide til, hvordan virksomheder kan inddrage brugere, herunder offentlige institutioner, patientgrupper, sundhedsfagligt personale osv. i forbindelse med udviklingen af nye løsninger til velfærdsområdet. I regi af Program for Brugerdreven Innovation er der gennemført ca. 25 innovationsprojekter på velfærdsområdet med deltagelse af ca. 70 private virksomheder. Vejledningen vil tage udgangspunkt i den heri opbyggede viden og erfaring med brugerinddragelse i innovationsprocessen.

4. Øget eksport af sundheds- og velfærdsløsninger

Det forventes, at det globale marked for sundheds- og velfærdsydelser vil vokse betydeligt i de kommende år. Danmark har et godt udgangspunkt for at udnytte dette eksportpotentiale. Danske sundheds- og velfærdsvirksomheder udfordres dog af udviklingen i en række andre lande. De seneste eksporttal viser, at den danske eksport af sundheds- og velfærdsløsninger har været stigende, men også, at Danmark de seneste år har tabt markedsandele, og at vores styrkepositioner er vigende.

Bekæmpelse af tekniske handelshindringer og styrket vejledning om EU-regler

Regeringen vil iværksætte en indsats, der skal hjælpe virksomhederne med at overkomme tekniske handelshindringer i det indre marked med henblik på at understøtte danske virksomheders eksport af velfærdsløsninger.

Nationale standarder og særkrav udgør ofte en barriere for danske virksomheder, når de skal eksportere deres velfærdsløsninger. Op mod 40 pct. af de virksomheder, som forsøger at eksportere velfærdsløsninger, mødes med tekniske handelshindringer.

Indsatsen vil bl.a. indeholde et hold af ”markedsåbnere”, som kan hjælpe virksomheder, der står over for eksport af velfærdsteknologiske løsninger, med konkret og gratis bistand til håndtering af tekniske handelshindringer. Samtidig etableres én indgang for virksomheder med information om EU-regler og nationale krav ved salg i EU. Endelig vil harmonisering og standardisering på velfærdsområdet i det indre marked blive søgt fremmet mhp. at reducere tekniske handelshindringer og derved fremme danske virksomheders eksport af velfærdsløsninger.

”Building China Health” – virksomhedsnetværk om Kinas sundheds- og velfærdsprojekter

Eksportrådet under Udenrigsministeriet har etableret en virksomhedsgruppe med kompetencer inden for sundheds- og velfærdsområdet, ”Building China Health”, der i fællesskab forfølger hospitals- og sundhedscenterprojekter i Kina.

Inden 2020 vil Kina opgradere eller nybygge 80 pct. af landets over 16.000 hospitaler, herunder etablere 2000 lokale sundhedscentre. Danske virksomheders muligheder for at blive del af disse projekter kan styrkes gennem målrettet afdækning og prioritering af projekterne, og etablering af konsortier, der kan byde ind med systemløsninger til disse projekter. Samarbejde mellem flere virksomheder kan etablere kritisk masse, konkurrencekraft og trække mindre virksomheder med ud på eksportmarkederne.

Med udgangspunkt i virksomhedsgruppen skræddersyes individuelle konsortier i forhold til de enkelte konkrete projekter og partnerskaber indgås med lokale kinesiske professionelle partnere, der styrker lokalforståelsen og mulighederne for at vinde udbud. Initiativet hedder ”Building China Health”.

Born Global Konference i oktober 2011 om sundheds- og velfærdsløsninger

Eksportrådet under Udenrigsministeriet afholder Born Global Konference i oktober 2011 med sundheds- og velfærdsområdet som hovedtema.

Mange af de danske virksomheder oplever det som en barriere, at de har et begrænset videngrundlag at trække på med henblik på at udnytte de globale muligheder inden for sundheds- og velfærdsområdet. Det gælder ikke mindst fjerntmarkederne. Virksomhederne har særligt brug for viden i

forbindelse med kortlægning og udvælgelse af eksportmarkeder. For de konkrete markeder kan der være behov for analyse af godkendelsesprocedurer og dokumentationskrav, afdækning af mulighederne på et konkret marked og identifikation af lokale samarbejdspartnere.

Sundhed og velfærd, som er et prioriteret indsatsområde i Eksportrådet, er derfor hovedtema på Eksportrådets Born Global Konference, der afholdes i oktober 2011. Konferencen afholdes i samarbejde med Medicobrancheforeningen og Dansk Rehab Gruppe. Konferencen fokuserer på eksportmulighederne for danske sundheds- og velfærds løsninger og de seneste trends inden for området. Der vil være mulighed for individuelle samtaler med Eksportrådets 20 sektorrådgivere inden for sundhed og velfærd fra både nær- og fjerntmarkederne.

5. Styrket markedsføring og tiltrækning af udenlandske investeringer på sundheds- og velfærdsområdet

Markedsføring af danske kompetencer og styrker på sundheds- og velfærdsområdet er et vigtigt element i at understøtte en styrket eksport af danske sundheds- og velfærdsløsninger. Et øget kendskab til danske kompetencer og styrker øger også muligheden for at tiltrække udenlandske investeringer samt tiltrække og fastholde udenlandske talenter i Danmark.

Etablering af offentlig-privat konsortium om markedsføring af danske velfærdsløsninger

Regeringen vil oprette et offentlig-privat konsortium, der skal markedsføre danske sundheds- og velfærdsløsninger.

For at stå stærkere i den globale konkurrence om talenter, investeringer og markedsandele, er det nødvendigt at øge kendskabet til Danmarks styrker og kompetencer på sundheds- og velfærdsområdet. Som led i videreførelsen af Handlingsplan for Offensiv Global Markedsføring af Danmark for 2011-2012 er der derfor fokus på den internationale markedsføring af danske kompetencer og styrker på området, og det er aftalt, at der skal etableres et nyt offentlig-privat konsortium, der skal markedsføre danske sundheds- og velfærdsløsninger.

Det nye offentlig-private markedsføringskonsortium skal oprettes med støtte fra Fonden til Markedsføring af Danmark, der finansierer med op til 50 pct. Det er hensigten, at konsortiet skal være den nationale paraply for markedsføring af danske sundheds- og velfærdsløsninger og til dette formål samle en bred kreds af deltagere som partnere fra førende organisationer og virksomheder inden for området.

Velfærdskonsortiet skal skabe en *samlet* markedsføring af danske styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærdsområdet. bl.a. gennem udvikling af et fælles dansk brand, etablering af besøgsprogrammer, eksponering ved relevante begivenheder i ind- og udland, herunder det kommende danske EU-formandskab samt internationale PR-aktiviteter og målrettede konferencer.

Udarbejdelse af en fælles informationsmateriale om Danmark som Sund Vækst laboratorium

Regeringen vil udarbejde informationsmateriale om Danmark som Sund Vækst laboratorium

Der har fra flere sider været udtrykt behov for en samlet faktisk engelsksproget præsentation af den danske sundhedssektor. Regeringen har derfor taget initiativ til, at der i samarbejde med relevante brancheorganisationer udarbejdes informationsmateriale med væsentlige nøgletal om danske styrkepositioner på sundhedsområdet og de gode danske rammevilkår for udvikling af sundhedsløsninger.

Styrket indsats for tiltrækning, fastholdelse og integration af udenlandsk, højtuddannet arbejdskraft og internationale studerende

Regeringen vil styrke indsatsen for tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft og internationale studerende gennem 3 initiativer: videreførelse og udbygning af netværket Expat in Denmark, markedsføring af Danmark som uddannelsesland samt nemmere og hurtigere adgang til Danmark for kvalificerede internationale studerende.

Udbuddet af højtuddannet arbejdskraft er én af de afgørende faktorer, når internationale virksomheder skal vælge, hvor de skal placere eksempelvis deres hovedkvarter eller forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Som led i aftalen om Handlingsplan for offensiv global markedsføring er der derfor etableret et særskilt indsatsområde, der samler de hidtidige initiativer rettet mod tiltrækning, fastholdelse og integration af udenlandsk, højtuddannet arbejdskraft og internationale studerende. Målet er en øget koordination imellem ressortministerierne og en større sammenhæng mellem indsatsen for at tiltrække og fastholde internationale studerende og højt kvalificeret arbejdskraft.

Markedsførings- og investeringsaktiviteter i forbindelse med e-health week 2012 og afholdelse af World of Health IT – konference i København

Regeringen vil gennemføre en række markedsførings- og investeringsfremmeaktiviteter i forbindelse med e-health week 2012 og World of Health IT – konferencen i København

I arbejdet med tiltrækning af investorer inden for sundheds- og velfærdsområdet oplever Udenrigsministeriet, at der ikke er tilstrækkelig synlighed internationalt omkring danske kompetencer.

Sundheds IT/Velfærdsteknologi er derfor et indsatsområde under opbygning i Invest in Denmark. I forbindelse med e-health week og konferencen World of Health IT, der kommer til Danmark i maj 2012 som en del af Indenrigs- og Sundhedsministeriets formandskabsprogram, vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet tage initiativ til, at der gennemføres en række demonstrationer, af danske kompetencer på sundheds-it-området. Endvidere gennemfører Invest in Denmark en række aktiviteter for internationale virksomheder. Det er tanken at tiltrække en række udenlandske virksomheder op til e-health week samt i forbindelse med World of Health IT-konferencen at arrangere udenlandske virksomhedsbesøg i danske testmiljøer indenfor sundheds- og velfærdsteknologi.